

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA V PREŠOVE
oddelenie historických knižničných fondov

pozýva na vedeckú konferenciu
s medzinárodnou účasťou

**VOJNA A SVET – (CEZ) HRANICE
ŠTÁTOV I ĽUDSKOSTI**
(pramene, dobová tlač a literatúra)

24. – 25. september 2025

Organizačný výbor konferencie:

Mgr. Mariana Čentéšová, PhD.; doc. Mgr. Marcela Domenová, PhD.;
Mgr. Lucia Němcová, PhD.; Mgr. Gabriela Olšavská; Mgr. Mária Ondriová, PhD.

Štátna vedecká knižnica v Prešove
Hlavná 99
<https://www.svkpo.sk>

24. 9. 2025

08.30 – 09.00 *prezentácia účastníkov*

09.00 – 09.15 *otvorenie konferencie*

I. sekcia: Jedinec a vojna, vojna v meste, mesto vo vojne

9.15 – 11.00

- **dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. (Prešov)**

Prečo boli Prešovské jatky „jatkami“? Prípady extrémnej krutosti počas protihabsburských povstaní v Prešove v poslednej tretine 17. storočia

- **dr Tomasz Stolarczyk (Łódź)**

Zniszczenia wojenne Łęczycy od XII do XVIII w.

- **Mgr. Viktor Szabó (Košice)**

Béla Forberger – advokát, prokurátor a vojak rakúsko-uhorskej armády. 500 dní v rojnici. (Na základe denníka autora)

- **Mgr. Lucia Sotáková, PhD. (Banská Bystrica)**

„Hrdina bez zbrane“ (Anton Ivan Székely – povstalecký fotoreportér)

- **PaedDr. Martin Molnár (Michalovce)**

Oslobodenie Michaloviec v roku 1944

11.00 – 11.15 *diskusia*

11.15 – 12.30 *obedná prestávka*

II. sekcia: Nezabudnúť – historická pamäť

12.30 – 13.50

- **PhDr. Mgr. Luciána Hoptová, PhD. (Prešov)**

Tábor smrti Trostenec – koniec ľudskosti

- **doc. PhDr. Eudovít Petraško, PhD. (Olomouc)**

Kolko mŕtvych, toľko živých – slovenskí zajatci v tábore Kaisersteinbruch

- **Mgr. Vladimíra Luptáková (Banská Bystrica)**

NKP Kalište – zriadenie a správa Pamätných izieb na Kališti

- **Mgr. Lukáš Volentier, PhD. (Banská Bystrica)**

70 rokov Múzea Slovenského národného povstania

13.50 – 14.05 *diskusia*

14.05 – 14.15 *kávová prestávka*

14.30 – 17.00 *exkurzia*

25. 9. 2025

III. sekcia: Život s Bohom, pomoc v čase vojny

9.00 – 10.00

- **PhDr. ThLic. Juraj Gradoš, PhD. (Prešov)**

Kópie slziacej ikony v Klokočove – vplyv ich kultu na náboženský život počas Veľkej vojny a po nej

- **Mgr. Gabriela Oľšavská (Prešov)**

Cirkevný život evanjelikov v Prešove v medzivojnovom období

- **dr hab. Jarosław Durka, prof. UK (Kalisz)**

Działalność charytatywna polskiego ziemiaństwa i arystokracji w ramach Rady Głównej Opiekuńczej w latach 1940-1945

10.00 – 10.15 *diskusia*

10.15 – 10.30 *kávová prestávka*

IV. sekcia: Školstvo a kultúra vo vojne a po nej

10.30 – 12.10

- **PhDr. Ľudmila Kónyová (Prešov)**

Mikrohistória prenasledovania: Vylúčenie židovských žiakov z Evanjelického kolegiálneho gymnázia v historickom a literárnom zrkadle

- **dr hab. Piotr Gołdyn, prof. UK (Kalisz)**

Odrodzenie szkolnictwa powszechnego po zakończeniu II wojny światowej w świetle zapisków z kronik szkolnych. Casus Wielkopolski wschodniej

- **doc. Mgr. Marcela Domenová, PhD. (Prešov)**

Nakladatelia/vydavatelia a kníhtlačiari pred a po 2. svetovej vojne v ČSR: od evidencie činnosti po knižný trh

- **PhDr. Jozef Šelepec (Prešov)**

Vojnové Slovensko v ukrajinskom exilovom románe

- **PhDr. Adriana Amir, PhD. (Prešov)**

Židovské vojnové a povojnové príbehy v ukrajinskej literatúre Slovenska

12.10 – 12.25 *diskusia*

12.30 *záver rokovania, zhrnutie konferencie*